

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹
OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Opieka Paliatywna	
0912/URad/WNMinOZ/ST-NST/J4-01			Palliative care	
Język wykładowy		Polski		
Rok akademicki		2024/2025		
Kierunek w zakresie		Lekarski		
Poziom studiów		Studia jednolite magisterskie		
Profil studiów		Ogólnoakademicki		
Forma studiów		Stacjonarne/Niestacjonarne		
Semestr/ semestry		II letni		
Przynależność do grupy zajęć		Moduł J: Oferta uczelni J4: Przedmioty z zakresu nauk o zdrowiu		
Status przedmiotu		Do wyboru		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Ćwiczenia	20 h	2 ECTS
		Seminarium	10 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²	Przedmiot związany z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.		2 ECTS
	z dyscypliną ³	Nauki o zdrowiu		2 ECTS
Forma nauczania ⁴		Tradycyjna: zajęcia w siedzibie Uczelni		
Wymagania wstępne		Realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych z poprzednich semestrów studiów obejmujący podstawowy zakres wiedzy z biologii, socjologii medycyny, zdrowia publicznego.		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		dr n. med. i n. o zdr. Dorota Trybusińska		
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail koordynatora		d.trybusinska@urad.edu.pl		

**EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Cel kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdobyć wiedzy pozwalającej na zrozumienie podstawowych celów oraz zasad organizacji i funkcjonowania opieki paliatywno – hospicyjnej w Polsce. 2. Opanowanie podstawowej terminologii związanej z opieką paliatywną. 3. Zdobyć wiedzy i umiejętności efektywnej komunikacji oraz udzielania wsparcia pacjentowi i jego rodzinie. 4. Wykreowanie właściwej postawy moralnej i etycznej wobec podopiecznych wymagających opieki paliatywnej i hospicyjnej. 5. Przygotowanie studenta do opieki nad pacjentem nieuleczalnie chorym oraz ich najbliższymi.
Treści programowe: Ćwiczenia	<p>Ćwiczenia: 20 h prowadzonych jako 10 ćwiczeń po 2 h.</p> <p>Tematyka ćwiczeń:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja, filozofia, cele i historia opieki paliatywnej- 2h. 2. Bioetyczne aspekty opieki paliatywnej - 2h. 3. System organizacji opieki paliatywnej w Polsce - 2h. 4. Wolontariat i ruch hospicyjny - 2h. 5. Komunikacja z pacjentem i jego rodziną - 2h. 6. Ocena jakości życia w medycynie paliatywnej - 2h. 7. Etniczne, religijne i kulturowe odrębności w opiece paliatywnej - 2h. 8. Ból w chorobie nowotworowej - 2h. 9. Psychospołeczne aspekty opieki paliatywnej (aspekty psychologiczne umierania i żałoby, emocje towarzyszące chorobie nowotworowej, wymiar wsparcia w opiece paliatywnej) oraz problemy duchowe osób nieuleczalnie chorych - 2h. 10. Agonia i śmierć 2h <p>Kolokwium zaliczające odbędzie się po 10 ćwiczeniach.</p>
Treści programowe: Seminarium	<p>Seminarium: 10 h prowadzonych jako 5 spotkań po 2 h.</p> <p>Celem seminariów jest przygotowanie studenta do opieki nad pacjentem w terminalnej fazie choroby.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Temat seminarium 1 - Pielęgnowanie pacjenta z objawami ze strony poszczególnych układów – układ oddechowy - 2h. 2. Temat seminarium 2, 3 - Pielęgnowanie pacjenta z objawami ze strony poszczególnych układów – układ pokarmowy - 4h. 3. Temat seminarium 4 - Pielęgnowanie pacjenta z objawami ze strony poszczególnych układów – układ moczowy - 2h. 4. Temat seminarium 5 - Pielęgnowanie pacjenta z objawami ze strony skóry – odleżyny - 2h., <p>Kolokwium zaliczające odbędzie się po 5 seminarium.</p>
Metody dydaktyczne:⁶	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia <ul style="list-style-type: none"> • Metody podające: wykład informacyjny, pogadanka, • Metody aktywizujące: metoda przypadków, dyskusja dydaktyczna, • Metody eksponujące: film. 2. Seminarium <ul style="list-style-type: none"> • Prezentacje multimedialne przygotowane przez studentów • Metody aktywizujące: dyskusja dydaktyczna, metoda przypadków, klasyczna metoda problemowa, • Metody podające: pogadanka.

<p>Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:</p>	<p><i>Sposób obliczenia oceny końcowej z przedmiotu uwzględniający wszystkie jego formy określony został w Regulaminie studiów.</i></p> <p><i>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.</i></p> <p>1. Ćwiczenia</p> <p><i>W celu uzyskania oceny pozytywnej z ćwiczeń należy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • uzyskać 60% pkt. z kolokwium zaliczającego ćwiczenia; • kolokwium pisemne, składające się z 20 pytań: otwartych, zamkniętych, jedno i wielokrotnego wyboru; • poprawa kolokwium w podobnej formie po ustaleniu terminu z nauczycielem. <p>2. Seminarium</p> <p><i>W celu zaliczenia seminarium należy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić prezentację multimedialną na wskazany przez nauczyciela temat; • uzyskać 60% pkt. z kolokwium zaliczającego ćwiczenia; • kolokwium pisemne, składające się z 20 pytań: otwartych, zamkniętych, jedno i wielokrotnego wyboru; • poprawa kolokwium w podobnej formie po ustaleniu terminu z nauczycielem. <p>3. Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę</p>
<p>Sposób obliczania oceny końcowej:</p>	<p><i>Sposób obliczenia oceny końcowej (dokładnej) z przedmiotu uwzględniający wszystkie jego formy określony został w Regulaminie studiów (§37-40). Ocena dokładna obliczana jest w systemie Wirtualnej Uczelni na podstawie ocen uzyskanych z poszczególnych form przedmiotu.</i></p> <p><i>Sposób obliczania oceny z poszczególnych form zaliczenia jest zgodny z Wydziałowymi Kryteriami Oceniania Prac Studentów.</i></p> <p>1. Ćwiczenia</p> <p><i>KRYTERIA DO OCENY TESTU WYBORU: za każdą prawidłową odpowiedź 1 pkt.</i></p> <p><i>Sposób obliczania oceny z kolokwium zaliczeniowego:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 91 - 100% - bardzo dobry • 81 - 90% - dobry plus • 71 - 80% - dobry • 66 - 70% - dostateczny plus • 60 - 65% - dostateczny • 59 i < % - niedostateczny <p>2. Seminarium</p> <p><i>KRYTERIA DO OCENY TESTU WYBORU: za każdą prawidłową odpowiedź 1 pkt.</i></p> <p><i>Sposób obliczania oceny z kolokwium zaliczeniowego:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 91 - 100% - bardzo dobry • 81 - 90% - dobry plus • 71 - 80% - dobry • 66 - 70% - dostateczny plus • 60 - 65% - dostateczny • 59 i < % - niedostateczny <p>3. Prezentacja multimedialna</p> <p><i>KRYTERIA OCENY PREZENTACJI MULTIMEDIALNEJ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zgodność treści z tematem pracy 0-3 pkt. • Dobór literatury – aktualna, adekwatna do tematu pracy 0-3 pkt. • Ujęcie problemu zgodnie z aktualną wiedzą (medyczną, społeczną, humanistyczną) 0-3 pkt. • Interpretacja własna tematu 0-3 pkt. • Szata graficzna zgodna z ustalonymi wymogami, pismo czytelne, praca estetyczna 0-3 pkt. • Terminowość złożenia pracy 0-1 pkt. • Prezentacja pracy: samodzielność, znajomość problematyki pracy, sposób prezentacji. 0-5 pkt. <p><i>Sposób obliczania oceny z prezentacji multimedialnej:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 20-21 pkt. – bardzo dobry • 18-19 pkt. – dobry plus • 16-17 pkt. - dobry • 14-15 pkt. – dostateczny plus • 12-13 pkt. - dostateczny • < 12 pkt. - niedostateczny

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	<i>specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);</i>	<i>D.W7. ++</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające.</i>
W2	<i>rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żaloba);</i>	<i>D.W11. ++</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające.</i>
W3	<i>prawa pacjenta oraz pojęcie dobra pacjenta; godnej śmierci;</i>	<i>D.W16. ++</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające.</i>
W4	<i>filozofię opieki paliatywnej i jej znaczenie w kontekście opieki nad pacjentem na wszystkich etapach poważnej choroby i godnej śmierci</i>	<i>D.W17. +++</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające.</i>
W5	<i>zasady kwalifikowania do opieki paliatywnej oraz postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym w:</i> <i>1. leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych;</i> <i>2. postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym oraz w profilaktyce i leczeniu odleżyn;</i> <i>3. najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej;</i>	<i>E.W25. +++</i>	<i>Ćwiczenia Seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające, prezentacja multimedialna.</i>
W6	<i>zasady postępowania w opiece paliatywnej stosowane u pacjenta z cierpieniem wynikającym z poważnej choroby, w tym w stanie terminalnym;</i>	<i>E.W26. +++</i>	<i>Ćwiczenia Seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające, prezentacja multimedialna.</i>
W7	<i>klasyfikację bólu (ostry i przewlekły lub nocycyptywny, neuropatyczny i nocyplastyczny) i jego przyczyny, narzędzia oceny bólu oraz zasady jego leczenia farmakologicznego i niefarmakologicznego;</i>	<i>E.W27. +++</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające.</i>
U1	<i>dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego;</i>	<i>D.U11. ++</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające.</i>
U2	<i>rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny;</i>	<i>D.U12 ++</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające.</i>

U3	<i>uczestniczyć w procesie godnego umierania pacjenta, wykorzystując potencjał opieki paliatywnej;</i>	<i>E.U17. +++</i>	<i>Ćwiczenia Seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające, prezentacja multimedialna.</i>
K1	<i>Nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych.</i>	<i>K.K1 ++</i>	<i>Ćwiczenia Seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające, obserwacja studenta.</i>
K2	<i>Kierowania się dobrem pacjenta.</i>	<i>K.K2 ++</i>	<i>Ćwiczenia Seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające, obserwacja studenta.</i>
K3	<i>Przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta.</i>	<i>K.K3 ++</i>	<i>Ćwiczenia Seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające, obserwacja studenta.</i>
K4	<i>Podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby.</i>	<i>K.K4 ++</i>	<i>Ćwiczenia Seminarium</i>	<i>Zaliczenie na ocenę</i>	<i>Kolokwium zaliczające, obserwacja studenta.</i>

Literatura i pomoce naukowe⁸

Literatura podstawowa

1. Ciałkowska-Rysz A., Dzierżanowski T. (red.) 2019. *Medycyna paliatywna*. Poznań: Termedia.
2. De Walden-Gałuszko K., Kaptacz A. (red.) 2019. *Pielęgniarstwo opieki paliatywnej*. Warszawa: PZWL.

Literatura uzupełniająca

1. De Walden-Gałuszko K., Ciałkowska-Rysz A. 2022. *Medycyna paliatywna*. Warszawa: PZWL
2. Koper A. (red.) 2015. *Pielęgniarstwo onkologiczne*. Warszawa: PZWL.
3. De Walden-Gałuszko K. 2011. *Psychoonkologia w praktyce klinicznej*. Warszawa: PZWL.

Inne pomoce naukowe

1. *Fantom odleżyn*

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. Kontaktowe (IGK)	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w ćwiczeniach	-	-	20 h
Udział w seminarium			10 h
Udział w konsultacjach	5 h	-	-
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów/ Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	-	25 h	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	5 h/ 0,2 ECTS	25 h/ 0,8 ECTS	30 h/ 1,0 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS ¹⁰		

Informacje dodatkowe, uwagi

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów. Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnością, przewlekle chorych podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych.